

De belevenissen van de familie Thé Arnts tijdens de oorlog: 1940-1945

Thé Arnts

10 mei 1940.

De Duitser trok ons land binnen.

Om circa 4 uur 's morgens vloog de Duitser ons land binnen. Ik wilde net weer mijn bed ingaan (was naar de WC geweest) maar door het lawaai kwam er niets meer van.

Ik was toen in militaire dienst, wij waren nog niet getrouwd.

Vijf dagen later was het grootste deel van ons land al bezet door de Duitsers.

Op 12 mei 1940 waren de Grebbeberg, Limburg en Brabant al een hel, zo werd er gevochten.

Trouwen.

Op 31 oktober 1940 zijn wij in Huissen getrouwd en de spullen betrokken wij van café Hoedt aan de Markt. De bruiloft werd thuis gehouden. Pastoor van Wijk heeft de trouwmis gedaan.

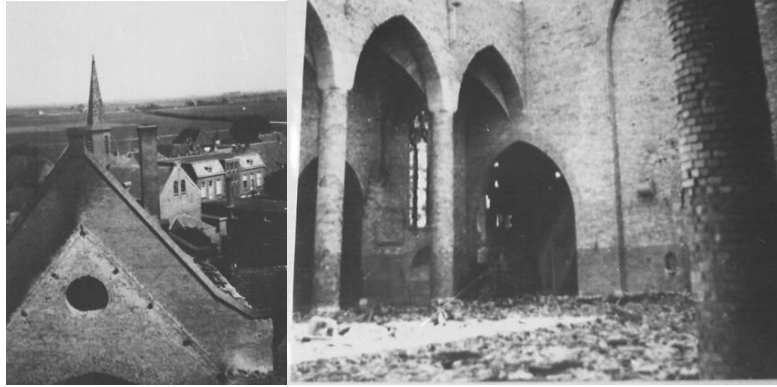
Markt met Café Hoedt

Past. Th. v. Wijk

Mei 1943.

In mei 1943 brandde de stadskerk (waar wij naast woonden) uit door de brandbommen. Het was toen niet bekend of dat kwam door de Duitsers of de Engelsen.

Verwoeste Stadsparochiekerk Huissen

Wij zijn 's nachts met een doodziek kind (Joke) naar de Wijngaarden gevlucht, naast het huis van opa (Toon Arnts). Overdag zijn wij weer teruggegaan naar het huis in de Langekerkstraat. De burens en ik hebben dag en nacht gewaakt, er zijn toen ook mensen getroffen o.a. Bart Nijenhuis (bijnaam Monkes) en Herman Boshoven aan het Mariaplein.

Oktober 1944.

Op 2 okt. 1944 werd Huissen door een bombardement getroffen, hele families werden gedood. Voordat we vluchten hebben we eerst nog bij de fam. v.d. Pol in de kelder geslapen. In de nissen werden de bedden gemaakt. Later zijn wij naar de Polseweg gevlucht bij de fam. v. Gellecum-Geurts beter bekend als Hanne Gurts. Het was toen al erg gevaarlijk want we konden de kelder al niet meer uit en Ton (die 9 maanden was) moesten we daar voeden en wassen. Daar hebben we gewoond tot 20 okt. 1944. Het huis moesten we toen verlaten. Toen we op de vlucht waren kwamen we tot de ontdekking dat we een zak met luiers en dergelijke hadden vergeten.

Ik ben nog teruggegaan maar mocht niets mee nemen van de Duitsers. Zo hebben we van 20 tot 31 oktober 1944 getrokken, eerst naar Malburgen op de steenoven. 's Avonds gingen we met een boot de Rijn over naar Westervoort.

Steenfabriek Malburgen

We gingen zo maar naar een boerderij om te vragen of we konden overnachten en we schrokken ons dood toen een SS'er aan de deur kwam die daar ingekwartierd was. Maar we konden overnachten. Die lui waren wel aardig want ze kookten melk voor onze kleine Ton en wij kregen een boterham en de mannen kregen shag.

Otterlo, Hoenderlo, Baarn, Bussum.

's Morgens om 6 uur moesten we vertrekken en we gingen richting Woeste Hoeve met tante Riek en ome Frans (Muller). Die nacht hebben we geslapen in een schapenschuur op Terlet, toen richting Otterlo en Hoenderlo en daar hebben we in een school de nacht doorgebracht. Wat volgde was dat de Duitsers de evacués naar het Westen dreven of vervoerden, er was daar al een groot tekort aan voedsel en de bezetters dachten door nog meer vluchtelingen er naar toe te voeren dat de geallieerden zouden beginnen met hun voedseldroppingen die dan door de Duitse soldaten zou worden ingepikt.

Daarna zijn we verder getrokken naar Amersfoort en daar in een school overnacht. Toen richting Baarn, daar kregen we voor we gingen slapen bruine bonen soep. Dat vond onze kleine Ton niet zo lekker want hij moest veel braken en wij hadden niets om te verschonen.

Joke en Ton Arnts

Wij werden door iemand doorverwezen naar een verloskundige die wel wat spullen zou hebben. Maar wij kregen de kous op onze kop want ze zei: ik heb niets en al zou ik wat hebben dan zou ik het voor mijn klanten bewaren.

Bussum.

Van hieruit trokken we in 9 dagen door naar Bussum en onderweg werden alle mensen gestofkamd vanwege de luizen en wij kwamen terecht in een verenigingsgebouw. Onze kleine Ton en de kinderwagen stonken een uur in de wind van het braaksel en de kinderwagen was zo scheef als een jut.

Frans Muller en kleinzoon Pieter

Frans Muller en kleinzoon Pieter 1965

Joke van tante Riek kwam in Bussum bij asociale mensen terecht en zat al heel snel onder de luizen. En waar tante Riek en Frans (Muller) en kleine Frans waren daar at de zoon des huizes stiekem de pap op van de kleine Frans.

De mensen waren voor ons wel aardig, dat kwam ook mede doordat mijn vrouw Joke het wel eens uitsnikte als zij naar onze kleine Ton keek. Een zuster kwam bij haar om te troosten en zei dat ze de kleine zou meenemen naar de Majellastichting om hem weer op te knappen. De wagen werd helemaal schoon gemaakt en we mochten Ton iedere dag opzoeken en na een week mocht Ton weer naar huis.

Echter toen begon voor ons de honger periode. Vooral voor onze kleine Ton want hij was nog te klein om te leven op een droge aardappel en droge snee brood.

Op 31 oktober 1944 kregen we eindelijk onderdak voor ons zelf bij de fam. v.d. Berg in de Adelheidstraat in Bussum.

Ton viel af bij het leven en was behoorlijk zwak,hij sprong bijna uit de kinderstoel als hij een bord zag. Van het consultatiebureau kregen we een half pond roomboter om een sneetje brood voor onszelf mee te smeren.

Het slapen was ook niet zo lekker want we sliepen allemaal in hetzelfde stro.

Op 1 november 1944 gingen we in Bussum naar de kerk, en wat schetst onze verbazing toen we thuis kwamen: die oude kerel (Jan) stond spiernaakt bij de kachel zich in een klein bakje te wassen (daar moesten we maar aan wennen werd er gezegd) !

We ontdekten al gauw dat het communisten waren. Tante Riek en ome Frans (Muller) zaten bij een getrouwde zoon van hun en die hadden ook kinderen. De andere familieleden zaten bij andere gezinnen.

Frans en ik trokken er iedere dag opuit om een stuk boom te zagen voor de kachel, en bij boeren gingen we aardappels vragen. Als de boer een grote hand had dan had je meer aardappels en als de boer een kleine hand had dan hadden we maar weinig.

Het brood roosterden we op de kachel en met wat surrogaat thee hadden wij een ontbijt.

Op een keer waren Jan en Fiedje weg, ik de kelder in om stiekem een paar appels te pakken, komt ineens de schoondochter thuis. Heel stilletjes ben ik blijven zitten in de kelder en aan de schoondochter werd verteld dat Jan en Fiedje net weg waren gegaan, en ze ging ook weg. Dat was een opluchting.

Eens kregen de evacués 's morgens een ontbijtkoek en de kinderen hebben lekker gesmuld, maar Joke (3jr.) verraadde het en zei : ik heb lekker koek gehad.

Jan en Fiedje vroegen hoe wij aan die koek waren gekomen. We hadden die koek van de evacuatievoorziening gekregen vertelden we.

Van hun kregen wij niet zoveel en het was ook niet leuk voor ons als wij op het stro lagen en dat wij beneden de bordjes en kopjes hoorden rammelen. Zij beurden wel het kostgeld voor ons maar wij kregen bijna niets van hen.

Distributiebonnen

Wij kregen toen 4 gulden zakgeld per maand, je kon er wat van kopen maar niet veel, er was immers niet zoveel. De evacués waren bij inkwartiering verplicht om hun distributiebonnen af te staan aan de mensen waar ze waren ingekwartierd, maar men zag er meestal niet de goederen voor terug.

Groningen.

Aangezien Ton bijna 1 à 2 ons per week afviel kregen wij permissie om naar Groningen te evacueren. Wij zijn 's nachts vertrokken op een open wagen. Ome Frans en ik (Thé) zaten ondergedoken onder een groot zeil want we waren bang voor razzia's. Ook was het behoorlijk koud.

Frans Muller, en zijn vrouw Riek, en wij hadden al aan het begin van de oorlog afgesproken dat we, als er iets zou gebeuren, we bij elkaar zouden blijven zodat als er iets met de een of de ander zou gebeuren we elkaar en de kinderen konden opvangen.

Op een gegeven moment moest kleine Frans (Muller) erg plassen, er zat niets anders op dan over de rand van de wagen te plassen want wij konden er niet af. Er stond een behoorlijke wind en het toeval wil dat er net een Duitser langs kwam fietsen en die kreeg de plas van Fransje recht in zijn gezicht. Wat kon die man vloeken: verdamd !!!!! en hij beschoot onze wagen ook nog. Wij vonden het wel mooi maar durfden niet hardop te lachen.

De volgende dag kwamen wij aan in Uithuizen bij de familie Wagenaar op het Boterdiep. Tante Riek van Frans was zo verstijfd bij aankomst dat ze van de wagen afgebeurd moest worden samen met kleine Frans. De vrouw des huizes kwam naar buiten en riep: Oh, nee ik moet geen evacués, een man vrouw en drie kinderen (want ze dacht dat ik hoog zwanger was, maar dat bleek achteraf een gezwel aan de eierstokken te zijn. Joke werd met de paardentram op cushiebanden naar het ziekenhuis gereden en was dus urenlang onderweg.

Daarvoor is Joke in Groningen geopereerd in het Diakonessen ziekenhuis en is daar geweest van: 9 tot 31 mei 1945. Er lag wel een patiënt naast Joke die op haar aan het schimpen was want wij waren RK.

Zij werd naar de overkant van de zaal gebracht.

De volgende dag kwam er een dominee langs en Joke vertelde e.e.a. aan die dominee, hij naar die vrouw en die kreeg er flink van langs.

Onze Tonny is zolang bij pleegouders geweest (een kleermaker) en werd daar goed behandeld. Zij hadden zelf geen kinderen.

Wij mochten alleen door de tuindeuren naar buiten verder was de gang afgesloten.

Eindelijk brak de bevrijding aan in april 1945 en we hadden nog een oranje lap waar ik voor Joke een jurkje van kon maken.

Mevr. Wagenaar zag dat en kwam binnen stormen en alle deuren werden opengegooid en ze riep: „Had ik dat geweten we kenden jullie niet, onze zoon is al die tijd thuis gebleven ”. Daar hadden wij wel begrip voor.

De bevrijding.

De bevrijding dat waren mooie dagen, de Duitsers namen de benen en schoten nog gauw wat boerderijen kapot, want daarin hadden zij de wapens in opgeslagen.

Inmiddels was de stad Groningen al bevrijd en kwamen de Engelsen en Canadezen Uithuizen bevrijden. Met grote tanks kwamen ze binnenrollen en de bevolking was natuurlijk hartstikke blij en de bevrijders gooiden repen chocolade en pakjes sigaretten.

Huissen.

Het huis aan de dijk bij de Arnhemse Poort waar wij in konden was van een tante van ons maar die tante lag nog in het ziekenhuis te Hilversum.

Half juni zijn we richting Huissen getrokken met een vrachtwagen die naar Gendt moest om fruit te halen.

Wij kwamen midden in de nacht aan in Huissen, geen verlichting, in het pikke donker trokken wij naar een huis aan de dijk bij het café van Willem Siepman.

Woningen aan de Huissense Dijk

Het onkruid stond tot aan de vensterbank. Het huisje was door Frans Muller en mij al eerder bekeken want we waren al een keer met de fiets met cushiebanden naar Huissen gefietst (daar deden we 14 dagen over) om te kijken welke huizen nog enigszins bewoonbaar waren. De meubels stonden er nog in alleen het was erg klein, een kamertje en een nog kleinere slaapkamer waarin een twijfelaar stond. In ons oude kapotte huis stond nog een kinderledikantje en dat hebben we opgehaald. Daarin hebben zolang de 2 kinderen (Ton en

Joke) geslapen. Toen raakte Joke zwanger van Marian en met veel soesa kregen wij er een ledikantje bij van de organisatie Hark (opslag van goederen). We hebben nog lang op zakken stro moeten slapen en hadden één deken per ledikant. In de winter werden er jassen gebruikt als deken. Het huis van ome Frans (Muller) en tante Riek (van Welsum) in de Vierakkerstraat stond er nog en die konden een paar dagen later ook naar Huissen komen. Zij betrokken het huis aan de Vierakkerstraat. In de Vierakkerstraat werd nog een vijfde kind geboren, wegens plaatsgebrek heeft het ledikantje boven op de gang gestaan. Later hebben wij ook in de Vierakkerstraat gewoond met ons gezin.

Thé en Joke Arnts in de Vierakkerstraat.

Foto's uit het archief van de Fam. Arnts-H.Hoen-G.Meeuwsen en HKH.

Interview op video opgenomen in 1995 door: H.Hoen-Huissen